

2020

*Збірник наукових статей
за матеріалами VI Всеукраїнської
науково-практичної конференції*

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ
СИСТЕМ В УМОВАХ
ТРАНСФОРМАЦІЙНОЇ
ЕКОНОМІКИ»
16 – 17 квітня 2020 р.**

**ЧАСТИНА 2
Секції 3,4,5**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Інститут модернізації змісту освіти
Національна металургійна академія України
Українська інженерно-педагогічна академія
Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
Львівський національний аграрний університет

***Збірник наукових статей
за матеріалами VI Всеукраїнської науково-
практичної конференції***

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ В УМОВАХ
ТРАНСФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ»**

16-17 квітня 2020 р.

м. Дніпро

Лист МОН України від 05.02.2020 №22.1/10-280

УДК 330.111.66:316.422

Актуальні проблеми соціально-економічних систем в умовах трансформаційної економіки: Збірник наукових статей за матеріалами VI Всеукраїнської науково-практичної конференції (16 – 17 квітня 2020 р.). Частина 2. – Дніпро: НМетАУ, 2020. – 447 с.

У збірнику містяться матеріали доповідей VI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми соціально-економічних систем в умовах трансформаційної економіки» (16-17 квітня 2020 р.). Для науковців, викладачів, фахівців-практиків, студентів економічних спеціальностей

Програмний комітет конференції:

Ковальчук К.Ф., д.е.н., професор, декан факультету економіки та менеджменту Національної металургійної академії України

Прохорова В.В., д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки та організації діяльності суб'єктів господарювання Української інженерно-педагогічної академії

Журавльова Т.О., к.е.н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Одеського національного університету імені І.І.Мечникова

Грицина О.В., к.е.н., доцент, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Львівського національного аграрного університету

Сокиринська І.Г., к.е.н., доцент, завідувач кафедри фінансів Національної металургійної академії України

Божанова О.В., к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів Національної металургійної академії України

Аберніхіна І.Г., к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів Національної металургійної академії України

Мушнікова С.А., к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів Національної металургійної академії України

За додержання норм авторського права, достовірність наведених фактичних даних, посилань на джерела, імена та назви несе відповідальність автор матеріалів.

© Національна металургійна академія України, 2020

<i>Сидор Г. В.</i> Банківські інновації.....	154
<i>Сиротюк Г.В.</i> Активізація інвестиційно-інноваційного розвитку як основа економічної безпеки країни	157
<i>Сластьяникова А.І.</i> Сутність механізму інноваційного процесу на підприємствах	162
<i>Степанова А.А.</i> Ендавмент-фонди в освітньому просторі: досвід США	165
<i>Терендій А.Б., Городняк І.В.</i> Інституційне середовище залучення іноземних інвестицій в економіку України	169
<i>Улянич Ю.В., Чебан В.В.</i> Інноваційні тренди страхового ринку	174
<i>Федотова Т.А., Долгова А.В.</i> Вплив велошерингу на розвиток соціально-економічних систем: закордонні та вітчизняні реалії	177
<i>Федотова Т.А., Муха А.</i> Использование зарубежного опыта решения транспортных проблем городских агломераций	182
<i>Федотова Т.А., Брожина В.В.</i> Проблеми участі держави в інноваційно-інвестиційному розвитку економічних систем в Україні	186
<i>Федотова Т.А., Джига Л.В.</i> Транспортне забезпечення людей з інвалідністю: закордонний та національний вектор	190
<i>Хомич Л.В.</i> Лідерство і корпоративна культура у формуванні мотиваційного середовища інноваційного розвитку.....	194
<i>Чеботарьова Н.М.</i> Європейські країни як головні інвестори в економіку України	198
<i>Щербак В. В., науковий керівник: Чвертко Л.А.</i> Недержавне пенсійне забезпечення в Україні: перешкоди розвитку та шляхи їх подолання.....	202

СЕКЦІЯ 4

МЕТОДИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ В УМОВАХ ТРАНСФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ

<i>Kapusta Y., Byelozertsev V.</i> Organization of accounting in the enterprise management system.....	206
<i>Khomyn P.</i> AMORTYZACJA ŚRODKÓW TRWAŁYCH – ŹRÓDŁO REPRODUKCJI?.....	209
<i>Бахуринський В.С., науковий керівник: Шевчук В.Я.</i> Податкове планування як частина підприємницької діяльності	213
<i>Бенько Н.М., науковий керівник: Штулер І.Ю.</i> Актуалізація питань зайнятості населення в Україні.....	215

4. Статистичний збірник «Співробітництво між Україною та країнами ЄС у 2018 р.» / відпов. за вип. А. Фризоренко. Київ, 2019. 72 с.

Щербак В. В., студент
Науковий керівник: Чвертко Л. А., к. е. н., доцент
Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини
ven6267@yahoo.com

НЕДЕРЖАВНЕ ПЕНСІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНІ: ПЕРЕШКОДИ РОЗВИТКУ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

Демографічна ситуація в нашій країні свідчить про поглиблення процесу старіння населення. Зростання частки літніх і старих людей у загальній кількості населення обумовлює зростання пенсійних витрат та підвищує фінансове навантаження на працююче населення. В цих умовах надзвичайної актуальності набуває проблема пенсійного забезпечення громадян та необхідність пошуку ефективних і перспективних шляхів подолання труднощів, що виникають у зв'язку з цим.

Через старіння населення та зростаючу фінансову нестійкість солідарних пенсійних систем країни змушені змінювати параметри своїх пенсійних програм, запроваджуючи схеми обов'язкових базових виплат, підвищуючи законодавчо встановлений вік виходу на пенсію, скорочуючи стимули і вигоди більш раннього виходу на пенсію, доповнюючи їх системами обов'язкових та добровільних пенсійних накопичень [4, с. 137].

Для ефективного функціонування солідарної пенсійної системи, як відомо, пенсії повинні становити близько 60-80% від заробітної плати. Проте навіть у державах зі сформованою ринковою економікою ці показники часто не досягають зазначеного рівня. В Україні ж пенсії складають менше 40% від заробітної плати. Бюджет Пенсійного фонду України щороку стає більш дефіцитним і, попри те, що в державі розробляються додаткові заходи

реформування пенсійної системи: поступово підвищують пенсійний вік, збільшують мінімальний страховий стаж, а також створюють і впроваджують обмеження для певних категорій пенсіонерів, наразі суттєвого поліпшення ситуації немає.

Солідарна та накопичувальна системи пенсійного страхування не можуть вирішити всі соціально-економічні проблеми, пов'язані з пенсійним забезпеченням громадян. Позитивні результати реформування пенсійної системи значною мірою визначаються динамічним розвитком недержавного пенсійного забезпечення(НПЗ), формуванням умов ефективного функціонування всіх його елементів.

Згідно з чинним законодавством, система недержавного пенсійного забезпечення, являє собою третій рівень вітчизняної системи пенсійного забезпечення. Вона базується на засадах добровільної участі громадян, роботодавців та їх об'єднань у формуванні пенсійних накопичень з метою отримання громадянами пенсійних виплат на умовах та в порядку, передбачених законодавством про недержавне пенсійне забезпечення» [2]. Послуги на цьому рівні пенсійної системи можуть надаватися страховими організаціями, що здійснюють страхування життя, недержавними пенсійними фондами, а також банківськими установами, що мають можливість відкриття пенсійних депозитних рахунків.

Зазначені фінансові інститути, акумулюючи грошові кошти учасників у вигляді пенсійних внесків і, примножуючи їх через інвестування у фінансові інструменти, є важливими інституційними інвесторами[5, с. 202]. Однак функціонування кожного з них має свої переваги й недоліки. Зокрема, вплив фінансової кризи для недержавних пенсійних фондів та страхових компаній є менш помітним, тоді як на роботу банків вони впливають дуже негативно. Перевагою діяльності страховиків у цій сфері є те, що на відміну від банків та недержавних пенсійних фондів, вони можуть гарантувати населенню ще й страховий захист.

Водночас оцінка показників діяльності суб'єктів НПЗ в Україні, дозволяє стверджувати про їхню низьку ефективність. Недержавне пенсійне забезпечення не стало повноцінною складовою пенсійної системи, оскільки до участі в НПЗ нині залучено лише приблизно 5% працездатного населення. Впродовж 2014-2018 рр. номінальна чиста середньорічна дохідність по системі становила 9,6%, натомість реальна, з поправкою на інфляцію, мала від'ємне значення, і дорівнювала 8,1% [1].

На розвиток недержавного пенсійного забезпечення в Україні впливає низка перешкод, до яких належать: низький рівень довіри населення до цього сектору фінансового ринку; недосконалість нормативно-правової бази у цій сфері; невирішеність завдань щодо оподаткування, а також надання податкових пільг у системі НПЗ; відсутність інтересу роботодавців в оплаті недержавних пенсійних програм для працівників; низький рівень фінансових можливостей населення, щоб ставати учасниками цих програм тощо. Вищезазначені причини недостатнього розвитку системи НПЗ ускладнюються несприятливою макроекономічною ситуацією, відсутністю розвинених ринків капіталу та надійних фінансових інструментів.

На думку дослідників, розв'язати проблему дозволить зміна нинішніх моделі організації діяльності, системи управління і умов функціонування суб'єктів недержавного пенсійного забезпечення. Одночасно зі стабілізацією фінансово-економічної системи України та підвищенням рівня добробуту, найважливішим джерелом якого має стати зростання заробітної плати, це сприятиме успішному розвитку системі накопичувального пенсійного забезпечення.

Отже, в нинішніх умовах низька ефективність системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування обумовлює потребу розвитку системи недержавного пенсійного забезпечення, спроможної сформувати пенсійні накопичення та генерувати позитивний довгостроковий інвестиційний дохід.

Список використаної літератури

1. Зубик Сергій. Что не так с негосударственными пенсионными фондами? [Електронний ресурс] // ZN №1270, 23 листопада – 29 листопад. – Режим доступу до ресурсу: https://dt.ua/finances/scho-ne-tak-iz-nederzhavnimi-pensiynimi-fondami-330608_.html
2. «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»[Електронний ресурс] // Верховна Рада України; Закон від 09.07.2003 № 1058-IV.– Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15>.
3. «Про недержавне пенсійне забезпечення»[Електронний ресурс] // Верховна Рада України; Закон від 09.07.2003 № 1057-IV.– Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1057-15>.
4. Чвертко Л.А. Старіння населення як чинник соціально-економічних реформ в Україні/Л.А.Чвертко //Україна в євроінтеграційних процесах : збірник матеріалів науково-практичної конференції / за ред. Н.П. Резнік. – К. : КиМУ, 2014. –С. 136-138.
5. Melnychuk Yu. M. Analysis of the factors influencing the market of insurance services in life insurance /Melnychuk Yu. M., Chvertko L. A., Korniienko T. A., Vinnytska O. A., Garmatiuk O. V. // TEM Journal. –2019. –Vol. 8, Is. 1.–P. 201-206.